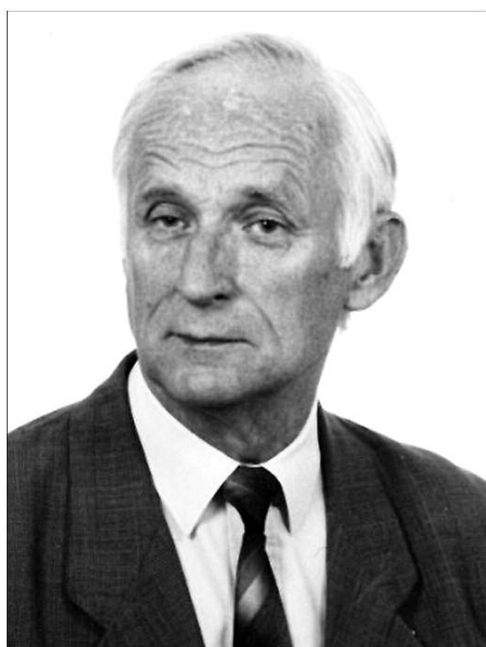

Prof. dr hab. n. biol. Zbigniew Jabłonowski (1934–2008) – *pro memoriam*

Z głębokim żalem i poczuciem niepowetowanej straty informujemy, że 21 grudnia 2008 r. w Olsztynie odszedł od nas na zawsze Pan Profesor Zbigniew Jabłonowski.

Prof. Zbigniew Jabłonowski należał do grupy członków założycieli, powstałego w 1963 r. z inicjatywy prof. dr hab. Stefana Tarczyńskiego, Olsztyńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Wielokrotnie (w sumie przez 14 lat) przewodniczył temu Oddziałowi. Od 1998 r. był członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej PTP. Był też Członkiem Komisji Patofizjologicznej Komitetu Parazytologii PAN. W 1998 r. przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu XVIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego w Olsztynie, połączonego z uroczystymi obchodami jubileuszu Pięćdziesięciolecia Towarzystwa.

Profesor Zbigniew Jabłonowski syn Antoniego i Janiny z domu Strambrowskiej, urodził się 27 maja 1934 roku w Wilnie w rodzinie ziemiańskiej (herb Grzymała). Dzieciństwo spędził w Wilnie oraz w majątku rodzinnym w Kiziełowie na Litwie.

W maju 1945 roku rodzina Jabłonowskich osiedliła się w Olsztynie. Z miastem tym Profesor związał się na zawsze. Był absolwentem Wydziału Mleczarstwa ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej (WSR) w Olsztynie. W 1960 r. uzyskał stopień magistra inżyniera na podstawie pracy pt. „Rozmieszczenie miedzi, żelaza i cynku w produktach mleczarskich”. Po studiach przez rok kierował laboratorium Wojewódzkiego Zjednoczenia Państwowych Zakładów Zbożowo-Młynarskich w Olsztynie.

Pracę naukową rozpoczął w 1962 r. w Katedrze Zoohigieny WSR w Olsztynie. Stopień doktora nauk przyrodniczych uzyskał w 1968 r. w Instytucie Parazytologii PAN w Warszawie na podstawie rozprawy pt. „Badania zachowania się hemogramu, białka całkowitego i frakcji białkowych surowicy oraz zawartości witaminy C w niektórych narządach w przebiegu doświadczalnej glistnicy u świńek morskich”, wykonanej pod kierunkiem prof. Stefana Tarczyńskiego. W 1974 r. podjął pracę na stanowisku adiunkta w Zakładzie Biochemii Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie. W 1976 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk przyrodniczych na podstawie pracy „Rola niektórych witamin w przebiegu glistnicy larwalnej (*Ascaris suum*)”. W 1989 r. został zatrudniony na stanowisku profesora, a w 1991 r. uzyskał tytuł naukowy profesora. W 1975 r. zorganizował i kierował Pracownią Cytoologii i Genetyki, przekształconą następnie w Zakład, a później w Katedrę Biologii Ogólnej. Profesor prowadził wykłady z przedmiotów: Podstawy biologii, Biologia ogólna, Biologia komórki i Genetyka. Po powołaniu w 1999 r. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, w pracach nad którego utworzeniem profesor Zbigniew Jabłonowski bardzo aktywnie uczestniczył, nastąpiły zmiany organizacyjne. Profesor Zbigniew Jabłonowski został kierownikiem Katedry Parazytologii Wydziału Biologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, która po dwu latach w ramach restrukturyzacji została rozwiązana, a Pan

Profesor przeszedł, kierowany swoją drugą naukową fascynacją – biologią komórki, do Katedry Fizjologii i Biotechnologii Roślin tegoż Wydziału.

Zainteresowania badawcze prof. Z. Jabłonowskiego dotyczyły głównie ochronnej roli witamin podczas infekcji nicieniami pasożytniczymi. Opublikował 137 prac z zakresu patofizjologii i biochemii infekcji pasożytniczych u zwierząt. Był promotorem dwu prac doktorskich, wypromował także 50 magistrów biologii. Profesor Jabłonowski był też współautorem dwóch podręczników akademickich z zakresu zoohigieny i biologii komórki wydanych przez wydawnictwa ART i WSP w Olsztynie.

Profesor Zbigniew Jabłonowski bardzo aktywnie uczestniczył w działalności organizacyjnej uczelni w których był zatrudniony, sprawując ważne funkcje m. in.: p. o. rektora, prorektora ds. nauki, dyrektora Instytutu Biologii i dziekana Wydziału. W czasie pracy na UWM profesor Zbigniew Jabłonowski zorganizował i kierował Studium Podyplomowym z Przyrody oraz Studium Podyplomowym z Biologii. W 1999 r. uzyskał grant MEN na realizację Studiów Podyplomowych „Biologia w Gimnazjach”. W ostatnich latach był Przewodniczącym Zespołu Kierunkowego Biologii Centralnego Ośrodka Metodycznego Studiów Nauczycielskich w Krakowie.

Na uwagę zasługuje działalność pozanaukowa Profesora, a szczególnie działalność sportowa, grał wyczynowo w tenisa i tenisa stołowego. W 1952 r. zdobył mistrzostwo województwa w obu dyscyplinach i sukces ten powtarzał w ciągu następnych lat. Na turniejach tenisowych o *Puchar Prezesa PTP*, odbywających się w czasie zjazdów PTP zdobywał

główne nagrody. Założył sekcję tenisową AZS oraz Olsztyński Oddział Polskiego Towarzystwa Tenisowego, którym kierował przez wiele lat. Przez wiele lat był trenerem sekcji tenisowej młodzików AZS oraz prezesem klubu sportowego przy WSP.

Oprócz nauki i sportu wielką miłością Pana Profesora było Wilno. Był założycielem i wieloletnim prezesem Olsztyńskiego Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej (1987–2004). Od 2004 r. był przewodniczącym Koła Warmińsko-Mazurskiego stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Za pracę i działalność społeczną został uhonorowany licznymi odznaczeniami w tym: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2000), Złotą Odznaką AZS (1959), Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego (1967), złotą odznaką „50-lecia Polskiego Związku Tenisowego”, Złotym Krzyżem Zasługi (1976), odznaką honorową „Zasłużonym dla Warmii i Mazur” (1997), odznaką za „Zasługi dla Województwa Łomżyńskiego” (1989), srebrną odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” (1984), ponadto otrzymał liczne nagrody rektora WSP, UWM i UG, nagrody ministra.

W naszej pamięci i wszystkich którzy się z Nim zetknęli, Pan Profesor Zbigniew Jabłonowski pozostanie jako osoba niezwykle skromna, życzliwa, pogodna i dowcipna. Chętnie dzieląca się swoją wiedzą i doświadczeniem. Pełna wiary w drugiego człowieka.

Ewa Dzika, Krystyna Żółtowska